

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

Αρ. Φακ.: ΓΕΠ 11.11.44

ΓΕΠ 11.11.86

ΓΕΠ 11.17.09.06.55

Αρ. Τηλ. 22 873174

Αρ. Φαξ. 22 872365

Email: childcom@ccr.gov.cy

18 Ιανουαρίου 2021

ΕΠΕΙΓΟΝ - ΜΕ ΤΟ ΦΑΞ & ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟ

Υπουργό Εσωτερικών,

Υπουργό Υγείας,

Υπουργό Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας

Θέμα: Συνθήκες διαβίωσης στα Κέντρα φιλοξενίας των αιτητών ασύλου

- Υποβολή παραπόνου για διερεύνηση δυνάμει του άρθρου 4(2)(θ) των Νόμων 74(Ι)/2007 και 44(Ι)/2014
- Έλεγχος και παρακολούθηση νομοθεσιών και πρακτικών, με στόχο την εναρμόνιση τους με διεθνή επίπεδα διασφάλισης δικαιωμάτων του παιδιού δυνάμει του άρθρου 4(1)(ε) των Νόμων 74(Ι)/2007 και 44(Ι)/2014

Αναφέρομαι στις συνθήκες διαβίωσης που έχουν διαμορφωθεί στα δύο Κέντρα υποδοχής και φιλοξενίας αιτητών ασύλου - το Προσωρινό Κέντρο Φιλοξενίας Μεταναστών Πουρνάρα στην Κοκκινοτριμιθιά (Πουρνάρα) και το Κέντρο Υποδοχής και Φιλοξενίας Αιτητών Διεθνούς Προστασίας (ΚΥΦΑΔΠ), **ειδικά μετά από την μετατροπή τους για ακόμη μια φορά**, στη βάση του περί Λοιμοκαθάρσεως (Καθορισμός Μέτρων για Παρεμπόδιση της Εξάπλωσης του Κορωνοϊού COVID-19) **Διατάγματος (Αρ. 52)** του

2020 [άρθρο 2.6 (π) και (ρ)]¹ ημερ. 12/11/2020, **σε κλειστά**, με αποτέλεσμα να απαγορεύεται η είσοδος και/ή έξοδος των αιτητών εκτός κι αν, η είσοδος/έξοδος αφορά, *ανθρωπιστικούς και/ή ιατρικούς λόγους και/ή άλλους σοβαρούς λόγους, όπως για σκοπούς πρόσβασης στο Δικαστήριο, κατόπιν σχετικής άδειας του Υπουργού Εσωτερικών*. Η απόφαση για το κλείσιμο των Κέντρων ανανεώθηκε με τα Διατάγματα (Αρ. 55, 57 και 59) του 2020, και το Διάταγμα (Αρ. 2) του 2021, ημερ. 08/01/2021, συμπληρώνοντας σήμερα, 2 τουλάχιστο μήνες, απόλυτου εγκλεισμού των διαμενόντων.

2. Να υπενθυμίσω ότι, κατά τη διάρκεια του πρώτου κύματος της πανδημίας, τα Κέντρα με το Διάταγμα (Αρ. 14) του 2020 ημερ. 08/4/2020, μετατράπηκαν σε κλειστά και στη συνέχεια, παρά την άρση των περιορισμών σε όλους τους άλλους τομείς, με το περί Λοιμοκαθάρσεως (Καθορισμός Μέτρων για Παρεμπόδισης Εξάπλωσης της Ψώρας) Διάταγμα (Αρ. 1) ημερ. 20/5/2020, το Πουρνάρα παρέμεινε κλειστό, μέχρι τις 24/7/2020 όπου και καταργήθηκε. Επομένως, τα δύο Κέντρα και ειδικά το Πουρνάρα, λειτούργησαν εντός του 2020, ως κλειστά, για εξαιρετικά μεγάλο χρονικό διάστημα.

3.1. Με βάση πρόσφατη πληροφόρηση που έλαβα από δημοσιεύματα στα ΜΜΕ, από ΜΚΟ και αρμόδιες Υπηρεσίες, η απόφαση για απαγόρευση της εξόδου των ατόμων από τα Κέντρα, ακόμα και εκείνων των περιπτώσεων των οποίων οι διαδικασίες κατάθεσης των αιτήσεων τους έχουν ολοκληρωθεί, οδήγησε στο συνωστισμό και υπερπληθυσμό των Κέντρων ο οποίος με τη σειρά του έχει σοβαρότατες εκπτώσεις στη μεταχείριση των ατόμων σε ότι αφορά τις παρεχόμενες υπηρεσίες, τις συνθήκες διαβίωσης και στη διεκπεραίωση των αναγκαίων διαδικασιών. Οι συνθήκες διαβίωσης, ειδικότερα στο Πουρνάρα, είναι πιο άσχημες δεδομένου ότι, ως κέντρο πρώτης υποδοχής και φιλοξενίας σχεδιάστηκε για να καλύπτει ανάγκες διαμονής 72 ωρών κι όχι για να παρέχονται αξιοπρεπείς συνθήκες για μακρόχρονη παραμονή. Εξυπακούεται ότι, η κατάσταση που δημιουργήθηκε έχει δυσμενείς επιπτώσεις και στη ψυχολογία των διαμενόντων, η οποία συντείνει στην εμφάνιση συναισθημάτων θυμού, ματαίωσης, απελπισίας και αντιδράσεων όπως διενέξεις και συμπλοκές τόσο μεταξύ των διαμενόντων όσο και των διαμενόντων με το προσωπικό των Κέντρων. Αποτέλεσμα των πιο πάνω συνθηκών αποτελούν τα πρόσφατα περιστατικά βίας και επεισόδια με συμπλοκές μεταξύ των διαμενόντων στο Πουρνάρα, κατά τα οποία προκλήθηκαν τραυματισμοί ατόμων και πολλαπλές καταστροφές.

---

¹ «(π) Απαγορεύεται η είσοδος και/ή έξοδος από τα κέντρα υποδοχής, φιλοξενίας και κράτησης αιτητών ασύλου οποιουδήποτε προσώπου, πλην της εισόδου των νεοεισερχομένων αιτητών ασύλου:

Νοείται ότι, επιτρέπεται η είσοδος και/ή έξοδος από τα εν λόγω κέντρα για τους εργαζόμενους και η κατ' εξαίρεση είσοδος και/ή έξοδος για ανθρωπιστικούς και/ή ιατρικούς λόγους και/ή για άλλους σοβαρούς λόγους, όπως για σκοπούς πρόσβασης στο Δικαστήριο, κατόπιν σχετικής άδειας του Υπουργού Εσωτερικών,

(ρ) Πρόσωπο, το οποίο αφικνείται και/ή εισέρχεται παράνομα στο έδαφος της Δημοκρατίας παραμένει για 14 ημέρες από την άφιξη του σε χώρους υποχρεωτικής απομόνωσης (καραντίνα) που υποδεικνύει η Δημοκρατία:

Νοείται ότι, αιτητές ασύλου, οι οποίοι εισέρχονται, τοποθετούνται και/ή υποχρεούνται να διαμένουν στα κέντρα υποδοχής, φιλοξενίας και/ή κράτησης αιτητών ασύλου τίθενται σε χώρους υποχρεωτικής απομόνωσης (καραντίνα) για 14 ημέρες, πριν την οποιαδήποτε επαφή τους με τους ήδη υφιστάμενους διαμένοντες και ακολουθείται, σε κάθε περίπτωση, το σχετικό ιατρικό πρωτόκολλο.»

3.2. Επομένως, οφείλω να εκφράσω τη δυσαρέσκεια και τον έντονο προβληματισμό μου σε ότι αφορά την μετατροπή των πιο πάνω κέντρων υποδοχής σε κλειστά, **ειδικά όταν με την απόφαση αυτή πλήττονται θεμελιώδεις ελευθερίες και βασικά δικαιώματα παιδιών, πολλαπλά ευάλωτων**. Τα ατομικά δικαιώματα, δεν είναι απόλυτα και μπορούν να περιοριστούν για την προστασία της δημόσιας υγείας, νοουμένου όμως ότι τηρείται, η **αρχή της αναλογικότητας σε σχέση με την εξυπηρέτηση του επιδιωκόμενου σκοπού**. Επομένως, τα περιοριστικά μέτρα τα οποία ρυθμίζονται μέσα από τα Διατάγματα του Υπουργού Υγείας, δεν πρέπει να ξεπερνούν το **απολύτως αναγκαίο για την προστασία της δημόσιας υγείας**.

4. Δεν είναι κατανοητοί οι λόγοι για τους οποίους αποφασίσθηκε η μετατροπή των πιο πάνω Κέντρων σε κλειστά, δεδομένου ότι με την απόφαση αυτή, ουσιαστικά, τα Κέντρα, κατά παράβαση των όσων προβλέπονται από Διεθνείς Συμβάσεις και εθνικές νομοθεσίες, ως προς τις υποχρεώσεις της Δημοκρατίας, σε σχέση με τη μεταχείριση των αιτητών ασύλου συμπεριλαμβανομένων οικογενειών με παιδιά και ασυνόδευτων ανηλίκων, μετατράπηκαν σε **χώρους κράτησης**. Συναφώς αναφέρω ότι σύμφωνα με το άρθρο 2 του περί Προσφύγων Νόμου και το άρθρο 2 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ, «**«κράτηση» σημαίνει περιορισμό που επιβάλλει [ένα κράτος μέλος] σε ειδικό χώρο με αποτέλεσμα τη στέρηση της ελεύθερης κυκλοφορίας του**». Περαιτέρω, σύμφωνα με παγιωμένη νομολογία του ΕΔΑΔ², το τι συνιστά κράτηση είναι πραγματικό γεγονός και δεν εξαρτάται από τη ονομασία ενός χώρου.

5.1. Σε ότι αφορά το **Πουρνάρα**, με βάση πρόσφατη πληροφόρηση από τις ΥΚΕ ενημερώθηκα: ότι αυτή την περίοδο φιλοξενούνται περίπου 60 ασυνόδευτοι ανήλικοι, ότι η Ασφαλής Ζώνη για τους ασυνόδευτους ανήλικους είναι υπερπλήρης, ότι δεν υπάρχουν ξεχωριστοί χώροι καραντίνας και διαμονής κρουσμάτων για τους ασυνόδευτους ανήλικους και ότι παρόλο ότι επιτρέπεται - με την ολοκλήρωση των απαραίτητων διαδικασιών- η μετακίνηση των ασυνόδευτων αιτητών εκτός του Κέντρου, ο υπερπληθυσμός που δημιουργήθηκε από τη γενική απαγόρευση εξόδων, έχει επίσης αλυσιδωτές δυσμενείς επιπτώσεις και στους ασυνόδευτους ανήλικους διαμένοντες. Σχετική με τις συνθήκες στο Πουρνάρα είναι, η **Έκθεση του Εθνικού Μηχανισμού Πρόληψης των Βασανιστηρίων και άλλων μορφών Σκληρής, Απάνθρωπης και Εξευτελιστικής Μεταχείρισης ή**

---

² [“to determine whether someone has been deprived of his liberty ... the starting-point must be his concrete situation, and account must be taken of a whole range of criteria such as the type, duration, effects and manner of implementation of the measure in question. The difference between deprivation of and restriction upon liberty is merely one of degree or intensity, and not one of nature or substance .... The mere fact that it is possible for asylum seekers to leave voluntarily the country where they wish to take refuge cannot exclude a restriction on liberty ....”] *Amuur v France App no 19776/92 (ECtHR, 25 June 1996) paras 42, 48. See also: Rantsev v Cyprus and Russia, (2010) App no 25965/04 (ECtHR, 7 January 2010) para 314, Stanev v Bulgaria (Grand Chamber) App no 367/60/06 (ECtHR, 17 January 2012) para 115, Medvedyev and Others v France (Grand Chamber) App no 3394/03 (ECtHR 29 March 2010) para 73, Creangă v Romania (Grand Chamber) App no 29226/03 (ECtHR 23 Feb 2012) para 91; Khlaifia and others v Italy (Grand Chamber) App No 16483/12 (ECtHR 15 December 2016) para 64.*

Τιμωρίας και της Εθνικής Ανεξάρτητης Αρχής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων³, ημερ. 04/12/2020. Στην Έκθεσή της, η Επίτροπος καταλήγει ότι η διαχείριση του δεύτερου κύματος της πανδημίας και η ανάγκη της πολιτείας να την αντιμετωπίσει, προστατεύοντας τη δημόσια υγεία και το δικαίωμα στη ζωή, δεν πρέπει να επιτρέπει περιορισμούς στα θεμελιώδη δικαιώματα που δεν είναι άκρως απαραίτητοι για την επίτευξη ενός συγκεκριμένου σκοπού και τα μέτρα που λαμβάνονται να είναι ανάλογα με τον σκοπό αυτό. Ακολούθως, προβαίνει σε διαπιστώσεις σε σχέση με τις καταλυτικές επιπτώσεις που επιφέρει η απαγόρευση εξόδου τόσο στη διαχείριση του Κέντρου όσο και στους αιτητές καθ'αυτούς, τις ανεπαρκείς συνθήκες διαβίωσης στους χώρους της καραντίνας και στο χώρο φιλοξενίας των κρουσμάτων, με ειδική αναφορά στη μεταχείριση των ασυνόδευτων ανηλίκων αιτητών και των ευάλωτων ατόμων. Η Έκθεση καταλήγει, σε σειρά εισηγήσεων, οι οποίες με βρίσκουν απόλυτα σύμφωνη.

5.2. Καθόσον αφορά το **ΚΥΦΑΔΠ**, επισημαίνω ότι, η απόφαση για μετατροπή του σε κλειστό, έχει επίσης, σοβαρές και δυσανάλογες επιπτώσεις στην πρόσβαση των παιδιών που διαμένουν εκεί στα δικαιώματά τους. Συγκεκριμένα, στο Κέντρο διαμένουν παιδιά όλων των ηλικιών τα οποία φοιτούν σε σχολεία δημοτικής και μέσης εκπαίδευσης. Λόγω του αναφερόμενου μέτρου, τα παιδιά αυτά, από την έκδοση, το Νοέμβριο, του Διατάγματος (Αρ. 52) μέχρι τις διακοπές των Χριστουγέννων όπου τα σχολεία λειτουργούσαν με τη φυσική παρουσία των μαθητών, **δεν δικαιούνταν να εξέρχονται του Κέντρου, ούτε καν, για φοίτηση στα σχολεία τους**, πόσω μάλλον για άλλες ψυχαγωγικές δραστηριότητες εκτός του Κέντρου. Με βάση προφορική πληροφόρηση που έλαβα από τη Δημοτική και τη Μέση Διεύθυνση του Υπουργείου Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας, καταβάλλονταν προσπάθειες ώστε τα παιδιά να λαμβάνουν εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση όμως ενέχει πολλαπλές τεχνικές και πρακτικές δυσκολίες οι οποίες είναι ακόμα πιο έντονες για τα παιδιά αυτά, και σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να αντικαταστήσει την εκπαίδευση μέσω της φυσικής παρουσίας των παιδιών στο σχολείο και τα οφέλη της στη ψυχοκοινωνική τους ανάπτυξη. Ως εκ τούτου, **η επιβολή της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στα παιδιά που διαμένουν στο Κέντρο, ενόσω τα σχολεία λειτουργούσαν με τη φυσική παρουσία των μαθητών, αποτελούσε σαφή παραβίαση της Αρχής της Μη Διάκρισης, του Συμφέροντος του Παιδιού και του δικαιώματός τους σε εκπαίδευση.**

---

³ Έκθεση του Εθνικού Μηχανισμού Πρόληψης των Βασανιστηρίων και άλλων μορφών Σκληρής, Απάνθρωπης και Εξευτελιστικής Μεταχείρισης ή Τιμωρίας και της Εθνικής Ανεξάρτητης Αρχής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων με τίτλο «Έκθεση αναφορικά με την επίσκεψη στο Κέντρο Προσωρινής Υποδοχής και Φιλοξενίας Μεταναστών «Πουρνάρα» στην Κοκκινότριμιθιά, ημερομηνίας 4 Δεκεμβρίου 2020», Αρ. Φακ: ΑΥΤ. 27/2020 & Ε.Μ.Π.Τ.

6. Δεδομένων των πιο πάνω, παρακαλώ όπως:

A. Προς το Υπουργείο Εσωτερικών και Υπουργείο Υγείας:

- I. Να ενημερωθώ τους **λόγους** για τους οποίους αποφασίσθηκε η μετατροπή των δύο Κέντρων σε κλειστά καθώς και για την **αξιολόγηση** που έγινε πριν από τη λήψη των αποφάσεων **σε σχέση με τις αρχές της αναγκαιότητας και αναλογικότητας των μέτρων.**
- II. Να ενημερωθώ αναφορικά με τους εσωτερικούς κανονισμούς λειτουργίας και των δύο Κέντρων. Παρακαλώ όπως μου αποσταλούν αντίγραφα των κανονισμών.
- III. Να μελετηθεί και επαναξιολογηθεί η αναγκαιότητα του μέτρου αυτού στη βάση της αρχής της αναλογικότητας και του επιδιωκόμενου σκοπού. **Ευελπιστώ ότι η επαναξιολόγηση θα οδηγήσει σε άρση του συγκεκριμένου μέτρου**, ειδικά όταν ανασταλεί η εφαρμογή του μέτρου της καραντίνας που εφαρμόστηκε, αρχές Ιανουαρίου, σε ολόκληρη την Κύπρο.
- IV. Να προωθηθούν ενέργειες για την **υλοποίηση των εισηγήσεων** που περιλήφθηκαν στην Έκθεση της Εθνικής Ανεξάρτητης Αρχής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, **ειδικά οι εισηγήσεις που αφορούν τη μεταχείριση των ασυνόδευτων ανηλίκων αιτητών, των οικογενειών με παιδιά και των ευάλωτων ατόμων που διαμένουν στο Πουρνάρα.**

B. Προς το Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας:

- I. Αναφέρετε τους αριθμούς των παιδιών που διαμένουν στο Κέντρο και τη βαθμίδα της εκπαίδευσης στην οποία φοιτούν.
- I. Τη μορφή της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης που παρέχεται ανάλογα με την τάξη και τη βαθμίδα εκπαίδευσης που ανήκουν τα παιδιά.
- II. Την υποδομή που υπάρχει για να λειτουργεί ικανοποιητικά η εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Παρακαλώ, ανάμεσα σε άλλα, διευκρινίστε, για τη σύνδεση με το διαδίκτυο και κατά πόσον διαθέτει ή έχουν δοθεί σε κάθε παιδί ατομική ηλεκτρονική συσκευή;
- III. Κατά πόσον υπάρχει συγκεκριμένος χώρος στον οποίο τα παιδιά μπορούν να παρακολουθούν την εξ αποστάσεως εκπαίδευση και κατά πόσον επιβλέπονται από υπεύθυνο ενήλικα κατά τη διάρκεια της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.
- IV. **Σε ποια εξατομίκευση, διαφοροποίηση ή/και άλλη υποστήριξη** έχετε προχωρήσει στην παρεχόμενη εξ αποστάσεως εκπαίδευση στα παιδιά λαμβάνοντας υπόψη τις επιπρόσθετες ιδιαιτερότητες που παρουσιάζονται (π.χ. αδυναμία των γονιών λόγω γλώσσας να υποστηρίξουν τα παιδιά τους, ανάγκες μετάφρασης για τα ίδια τα παιδιά, εκπαίδευση τους στη χρήση της τεχνολογίας).

- V. Ποιες άλλες εναλλακτικές επιλογές ή ενέργειες έχουν μελετηθεί ή μελετώνται για την καλύτερη δυνατή παροχή εκπαίδευσης και υποστήριξης στα παιδιά του Κέντρου λαμβάνοντας υπόψη ότι στερούνται του δικαιώματος για φυσική παρουσία στο σχολείο από τα μέσα Νοεμβρίου.

Η παρούσα επιστολή κοινοποιείται στην Πρόεδρο και Μέλη της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Ίσων ευκαιριών μεταξύ Ανδρών και Γυναικών, για σκοπούς κοινοβουλευτικού ελέγχου και στην Επίτροπο Διοικήσεως και Προστασίας Ανθρώπινων Δικαιωμάτων λόγω αρμοδιότητας. Παράλληλα, θα προωθηθεί στα ΜΜΕ για να δημοσιοποιηθεί και θα αναρτηθεί στην ιστοσελίδα μου.

Δέσπω Μιχαηλίδου
Επίτροπος Προστασίας των
Δικαιωμάτων του Παιδιού

Κοιν.: - Πρόεδρο και Μέλη της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Ίσων ευκαιριών μεταξύ Ανδρών και Γυναικών, parliamentary-committees@parliament.cy

- Επίτροπο Διοικήσεως και Προστασίας Ανθρώπινων Δικαιωμάτων
- Προϊστάμενο Υπηρεσίας Ασύλου
- Διευθύντρια Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας
- Υπάτη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες στην Κύπρο, cypni@unhcr.org
- Κυπριακό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες, info@cyrefugeecouncil.org
- Κίνηση για Ισότητα, Στήριξη, Αντιρατσισμό, ΚΙΣΑ, info@kisa.org.cy
- Caritas, administration@caritascyprus.org
- Cyprus Stop Trafficking cyprus.stop.trafficking@gmail.com
- Hope for Children, info@uncrcp.org